

Esseeohje

Tarkoitus

Akateeminen essee on tieteellisen kirjoittamisen harjoitus, jossa pohditaan jotakin tiettyä kysymystä tutkimukseen perustuvan tiedon valossa. Siinä tarkastellaan aiheeksi valittua ongelmaa kriittisesti ja analyyttisesti. Esseessä voidaan esimerkiksi vertailla aiheesta esitettyjä erilaisia tulkintoja ja näkökulmia. Tärkeää on, että asian käsittely on riittävän monipuolista ja kirjoittajan oma näkemys tai näkökulma tulee selkeästi perustelluksi. Useimmat esseeit kirjoitetaan pelkästään tutkimuskirjallisuuden pohjalta, mutta esseen aineisto voi myös perustua esimerkiksi omiin kentällä tehtyihin havaintoihin tai historiallisiin lähteisiin. Tutkimuskirjallisuutta esseessä tulee olla riittävästi esseen laajuuden huomioon ottaen, ja sen on oltava aiheen kannalta relevanttia. Kurssin vastuuopettaja antaa tarkempia ohjeita kirjallisuuden ja lähteiden käytöstä sekä tehtäväksi annetun esseen luonteesta.

Esseessä esitetään selkeä ongelma tai kysymys (tutkimustehtävä), johon etsitään vastausta kirjallisuuden ja mahdollisen lähdeaineiston analyysin avulla. Omat väitteet ja tulkinnat tulee perustaa tutkimustiedon kriittiseen analyysiin, ja ne tulee argumentoida selkeästi. Analyyttisyyttä ja kriittisyyttä aiheen käsittelyyn saa esimerkiksi määrittelemällä esseessä käytettyjä avainkäsitteitä, vertailemalla erilaisia tutkimuksissa esitettyjä tulkintoja tai arvioimalla tutkimustulosten pitävyyttä. Akateemisessa esseessä omia näkemyksiä ei voi rakentaa pelkästään mielipiteen tai subjektiivisen kokemuksen varaan.

Esseen kirjoittaminen on prosessi¹ eli se vaatii lukemista, ajattelua, suunnittelua, muokkausta ja uudelleenkirjoittamista. Essee ei valmistu yhdellä kirjoittamalla!

Esseessä käytettävän kielen tulee olla asiallista ja selkeää sekä noudattaa akateemisen kirjoittamisen muoto- ja rakennevaatimuksia. Kirjoittajan on erotettava selkeästi muiden ajatukset ja lainaukset sekä oma ajattelu. Esseessä noudatetaan asianmukaista tieteellistä viittaus-tekniikkaa.

Rakenne

Essee sisältää 1) johdannon, 2) pääluvut ja 3) johtopäätökset. Teksti alkaa johdannolla, jossa esitetään tutkimustehtävä, johdatetaan lukija aiheeseen ja perustellaan näkökulma, lähestymis-

¹ Lue lisää Kielijelpistä. Kirjoitusvaiheet *s.a.*

tapa tai teoria. Johdannossa on myös hyvä kiinnittää huomiota lukijan motivoimiseen perustelemalla, miksi valittu kysymys on kiinnostava tai tärkeä. Johdantoa seuraavat loogisesti toisiaan seuraavat pääluvut (lyhyessä esseessä voi olla vain yksi pääluke), joissa teemaa käsitellään johdannossa esitetyn näkökulman tai lähestymistavan mukaisesti. Esseen päättää loppuluke, jossa tiivistetään yhteen esseen keskeinen sisältö ja tulokset. Loppulukeeseen voi kuulua myös pohdinta tuloksien merkityksestä laajemmin, esimerkiksi ehdottamalla jatkokysymyksiä tai tuloksien soveltamista johonkin toiseen aihepiiriin. Esseen pääotsikon tulee kuvata sen sisältöä; myös alotsikkoa voidaan käyttää. Jos päälukeja on useita, esseen alkuun on syytä tehdä sisällysluettelo.

Miten kirjoitan esseen?

Tutkimustehtävän muotoilu on esseen kirjoittamisen tärkeimpiä haasteita. Useimmiten tutkimustehtävä on hyödyllistä muotoilla kysymykseksi, jonka puolestaan voi jakaa alakysymyksiksi. Kysymyksen tulee olla tarkkaan rajattu. Liian laaja tai yleinen tutkimuskysymys tekee aiheen käsittelystä pinnallisen ja hankaloittaa tutkimuskirjallisuuden kriittistä arviointia. Tutkimuskysymyksen tulee ohjata aiheen käsittelyä. Lukijan täytyy tietää miten käsiteltävät asiat liittyvät tutkimusongelman ratkaisuun.

Lue hyödyntämäsi kirjallisuus kriittisesti tutkimuskysymyksen näkökulmasta.² Tutkimuksia ei esseetä varten lueta useinkaan kannesta kanteen, vaan niistä etsitään tutkimustehtävän kannalta merkityksellistä tietoa. Referoi tärkeimmät asiat valitsemistasi tekstikohdista. Muista tekstilainauksen merkitseminen asiallisesti lainausmerkeillä ja lähdetiedoilla. Vaikka olisit merkinnyt lähdeviitteen asiallisesti, niin huomaa, että suora laina (myös toisesta kielestä käännettynä) ilman lainausmerkkejä on plagiointia. Jos et ole varma lainauskäytännöistä tarkasta asiasta yliopiston Älä kopsaa -sivustolta (<http://blogs.helsinki.fi/alakopsaa/>). Analysoi, arvioi kriittisesti lukemaasi sekä pohdi tärkeimpiä asioita ja tutkijoiden perusteluita, joita referoidessa tuli esille.³ Tarkista, että johdanto vastaa sitä mitä analyysissäsi olet tehnyt ja kirjoita viimeiseksi loppuluke. Viimeistele työ tarkastamalla, että se muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden, sisältö vastaa otsikkoa ja kieli on ymmärrettävää ja sujuvaa.

² Lue lisää Kielijelpistä. Aiheen ja näkökulman valitseminen *s.a.*

³ Lue lisää Kielijelpistä. Argumentointi ja argumentoiva kirjoittaminen *s.a.*

Tekniset ohjeet

Nimi ja otsikko

Tekstin alkuun tulee työn otsikko, oma nimi, opiskelijanumero (paitsi jos työ tallennetaan julkisesti esim. muille avoimeen Moodlen keskustelukansioon), sähköpostiosoite, opintojakson nimi, essee-suorituksen sovittu laajuus ja opettajan nimi. Erillistä kansilehteä ei tarvita.

Pituus

Keskimäärin noin 600–800 sanaa (2–5 sivua) vastaa yhtä opintopistettä (esim. 5 op:n essee on n. 3000–4000 sanaa). Pituus ei ole yksiselitteinen kriteeri, vaan esseen työmäärä arvioidaan myös aiheen vaativuuden, käsittelytavan ja kirjallisuuden määrän perusteella. Keskeistä on, että essee muodostaa selkeän ja perustellun kokonaisuuden, jossa käsiteltävää asiaa tarkastellaan relevanttiin lähdeaineistoon nojautuen eri näkökulmat ja tulkinnat huomioon ottaen.

Ulkoasu

Esseessä noudatetaan alaviittaustekniikkaa tai tekstin sisäisiä viitteitä sen mukaan, kuinka tehtävänannossa ohjeistetaan. Viitteessä ilmoitetaan kirjoittajan sukunimi, teoksen julkaisuvuosi ja sivunumerot, joihin viitataan (esim. Virtanen 2017, 23–27). Eri teokset erotetaan puolipisteellä. Alaviitteissä voidaan antaa lisäksi taustatietoja, jotka itse tekstissä katkaisisivat ajatuksen kulun.

Esseen loppuun laaditaan kirjallisuusluettelo niistä julkaisuista ja mahdollisista lähteistä, joihin tekstissä viitataan (ks. ohjeet tämän tiedoston lopussa).

Essee kirjoitetaan graduasetuksilla: riviväli 1,5, fontti Times New Roman / Times / Liberation Serif, pistekoko 12, marginaalit: vasen 2,5 cm, oikea 2,5 cm. Alaviitteiden fontti on sama kuin leipätekstin, pistekokona 10 ja rivinvälinä 1. Ensimmäistä otsikon jälkeistä kappaletta lukuun ottamatta uusi kappale aloitetaan alkusisennyksellä. Kappaleiden väliin ei tule rivinväliä. Oikean reunan tasausta käytettäessä teksti on tavutettava. (Ks. gradun asetteluohjeet WebOodissa koodilla TUM-800 Tutkielma).

Esseen arviointi

Esseen arviointiin vaikuttaa 1) näkökulman valinta tai tutkimuskysymyksen muotoilu ja sen perustelu, 2) asiasisällön ymmärtäminen, 3) lähteisiin perehtyminen, 4) oma pohdinta, analyytisyys ja lähteiden arviointi, 5) johdonmukaisuus ja selkeys sekä selkeän kokonaisuuden muo-

dostuminen, 6) oikeinkirjoitus ja luettavuus, 7) viitteiden käyttö ja kirjallisuusluettelon asianmukaisuus, 8) ja mahdolliset muut kurssin vastuuopettajan ilmoittamat kriteerit, kuten aikataulussa pysyminen.

Esseiden arvioinnissa otetaan huomioon seuraavat yleiset arviointikriteerit:

Arvosana Kuvaus

- 0 Suoritus on hylätty, jos essee on suora kopio (myös omasta työstä = itseplagiointi!) tai jos essee ei mitenkään täytä vaatimuksia ja annettuja ohjeita. Tutkimuskysymys ja näkökulma puuttuvat eikä asioiden välisiä suhteita osata linkittää. Myös palautuspäivämäärien noudattamatta jättäminen saattaa johtaa suorituksen hylkäämiseen.
- 1 Esseestä käy ilmi, että kirjoittaja on ymmärtänyt aiheen kannalta joitakin olennaisia asioita ja niiden välisiä yhteyksiä. Esseessä on kuitenkin runsaasti puutteita. Esimerkiksi otsikko ei vastaa sisältöä, esseiden rakenne on hajanainen, näkökulma jää lukijalle epäselväksi ja työ sisältää useita asiavirheitä. Käytetty kirjallisuus on määrällisesti tai sisällöllisesti puutteellista. Kieliasussa on huomattavia ongelmia.
- 2 Esseessä on tutkimuskysymys ja näkökulma. Aiheen kannalta olennaisten asioiden välisiä yhteyksiä tuodaan esille. Sen rakenne on melko johdonmukainen. Essee on kuitenkin sisällöltään niukka, luettelomainen, aihe liian laaja tai näkökulma epäselvä. Tutkimuskirjallisuuden hyödyntämisessä voi olla ongelmia. Työssä on suhteellisen paljon kielellisiä puutteita. Työ saattaa olla osin viimeistelemätön.
- 3 Aihe on rajattu ja esseessä on näkökulma. Kirjallisuus tukee hyvin aihetta. Tekijä on hahmottanut melko hyvin aiheensa kannalta keskeisen viitekehäyksen. Esseiden rakenne on looginen, työssä on toimiva otsikointi ja teksti muodostaa kokonaisuuden. Aiheen kannalta olennaisten asioiden väliset yhteydet on hahmotettu selkeästi. Esseeseen sisältyy tutkimuskirjallisuuden itsenäistä arviointia ja omia päätelmiä. Viittaustekniikaltaan ja kielellisesti työ on hyvä. Kirjoittaja osaa perustella väitteensä selkeästi.
- 4 Aihe on hyvin rajattu, esseessä on selkeä näkökulma, ja essee antaa hallitun kokonaiskuvan aiheesta. Aiheen kannalta olennaisten asioiden väliset yhteydet on hahmotettu selkeästi, ja asiat nähdään laajemmasta näkökulmasta. Kirjallisuutta on hyödynnetty laajalti, ja se tukee hyvin aihetta. Kieli on sujuvaa, ja merkintäteknisesti työ on erittäin hyvä. Esseessä on selkeä aloitus ja johtopäätökset sekä lukujen sisältöä esiin nostava otsikointi. Essee sisältää analyttistä otetta, jossa väitteitä on pyritty arvioimaan kriittisesti ja tutkimukseen perustuen.
- 5 Aihe on hyvin rajattu, työssä on selkeä ja oivaltava näkökulma. Essee on erityisen hyvin jäsennelty, yhtenäinen ja loogisesti etenevä erinomainen kokonaisuus, jossa asiat sidotaan kontekstiinsa. Aiheen kannalta olennaiset asiat nähdään laajemmasta näkökulmasta uudella tavalla. Kieli on sujuvaa ja työ on merkintäteknisesti moitteeton. Kirjallisuuden valinta ja käyttö tukee erinomaisesti aihetta. Esseessä on selkeä aloitus ja johtopäätökset sekä lukujen sisältöä esiin nostava otsikointi. Esseessä on analyttinen ote, jossa väitteitä arvioidaan kriittisesti ja tieteellisesti perustellen. Työssä on omia, hyviä oivalluksia.

Arvosanojen kuvaukset ovat esimerkkejä. Arvosana perustuu kokonaisarviointiin, jossa sovelletaan kaikkia edellä mainittuja kriteerejä.

Lisää kirjoitusohjeita löydät esimerkiksi seuraavilta sivuilta:

- HY Kielijelppi: <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/>
- HY Avoin yliopisto: <https://www.helsinki.fi/fi/avoin-yliopisto/opiskelu/kehity-oppijana/kirjallinen-ilmaisu/mita-yliopisto-opiskelija-kirjoittaa#section-955>
- https://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/kasvatustieteet/essee_ohjeet.htm

Kirjallisuus

Kirjoitusvaiheet (s.a.). *Kielijelppi – Språkhjälpen: Jelppiä akateemiseen viestintään Hjälp för akademisk kommunikation*. <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/kirjoitusvaiheet/> (luettu 20.3.2019).

Aiheen ja näkökulman valitseminen (s.a.). *Kielijelppi – Språkhjälpen: Jelppiä akateemiseen viestintään Hjälp för akademisk kommunikation*. <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/aiheen-ja-nakokulman-valitseminen/> (luettu 20.3.2019).

Argumentointi ja argumentoiva kirjoittaminen (s.a.). *Kielijelppi – Språkhjälpen: Jelppiä akateemiseen viestintään Hjälp för akademisk kommunikation*. <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/argumentointi-ja-argumentoiva-kirjoittaminen/> (luettu 20.3.2019).

Muutama merkintätapoihin liittyvä huomio:

- Rajakohtamerkinnoissa, kuten vuosilukujen, sivu- ja jaenumeroiden välissä käytetään lyhyttä ajatusviivaa (–), ei yhdysmerkkiä (-). Esim. 2017–2019; Virtanen 2017, 23–27; Gen. 1:1–3. (Jos merkistössä ei ole ajatusviivaa, jätetään yhdysmerkin ympärille tyhjät välilyönnit, esim. 2017 - 2019).
- Lainausmerkit kaartuvat suomenkielisessä tekstissä ”vasemmalle” (englanninkielisessä tekstissä “sisäänpäin”). Älä sekoita lainausmerkkejä (”) tuuman merkkeihin ("). Jos lainauksen sisällä on lainaus, merkitään sisempi lainaus puolilainausmerkeillä, esim. ”lainauksen ’sisällä’ oleva lainaus”.
- Huomaa kirjoitustavat: Vanha testamentti (lyhenne VT), Uusi testamentti (lyhenne UT).